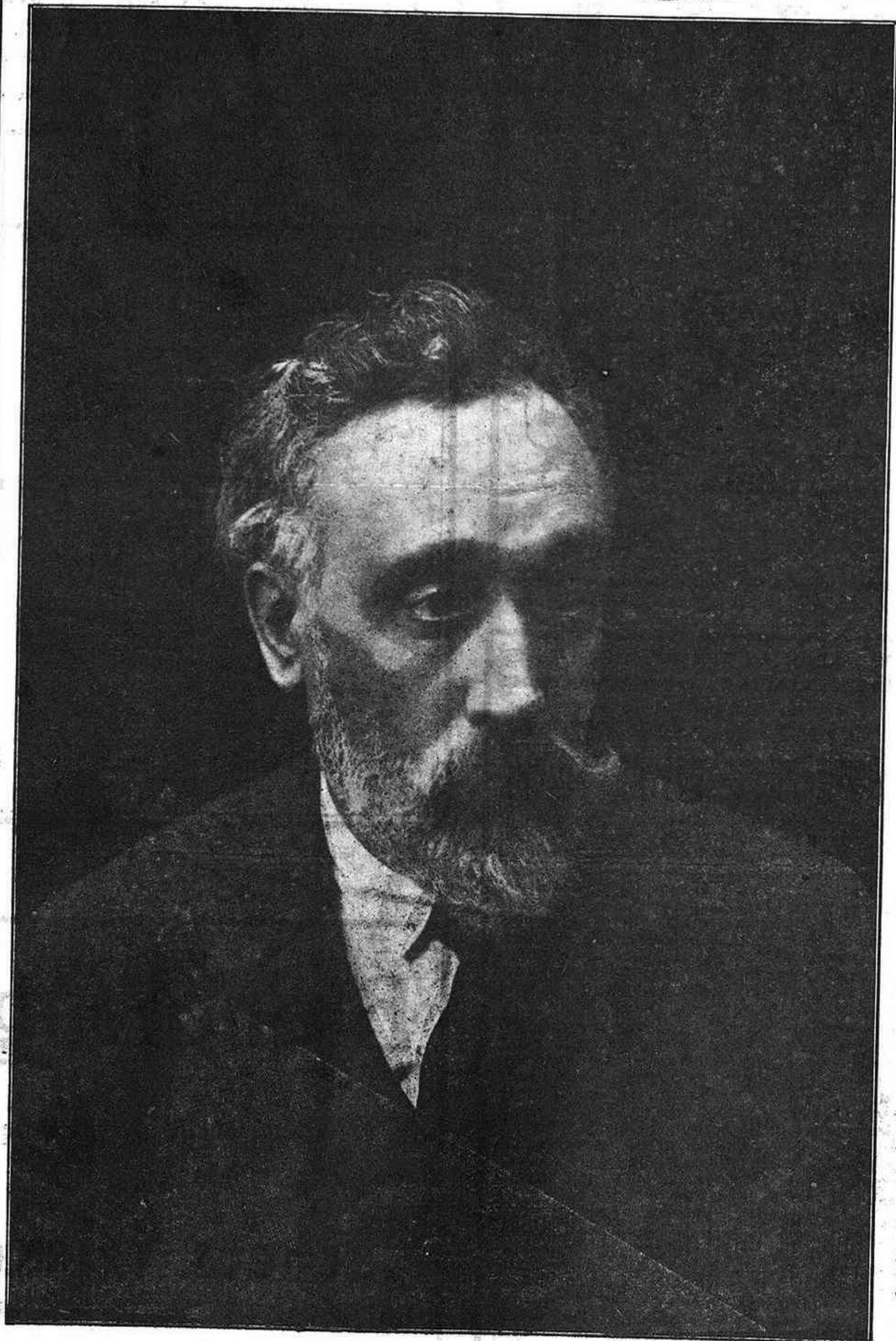


Barcelona, 12 de octubre de 1928

L'Esquella de la Torratxa

ANY LI - Núm 2573 - 15 cts. - Atrassats 30



Ignasi Iglésias

Nasqué a Sant Andreu de Palomar l'any 1871. Morí a Barcelona el 9 d'octubre de 1928.

TEATRE COMIC

Tots els dies, gran èxit
de la nova Revista

POCKER

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS



VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties,
gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorràgia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *oistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces- del metge, i ningú no s'assabenta de la seva

siten sempre la presència
malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vellis a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sòkatar, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de les dites malalties.

Teatre Català NOVEDADES

Gran Companyia Catalana. — Direcció: M. SALVAT

Avui, divendres, tarda, a les cinc i mitja; i nit, a les deu

els dos formidables èxits d'aquest teatre

LA TIA D'AMERICA i ELS ANALFABETS

Demà, tarda, excepcional representació de

EL VIATGE PRODIGIOS D'EN PERE SENSE-POR

Nit, a les deu

LA TIA D'AMERICA i ELS ANALFABETS

Diumenge, a les tres i mitja, **EL VIATGE PRODIGIOS D'EN PERE SENSE-POR**. A tres quarts de sis

i a les 10 **LA TIA D'AMERICA i ELS ANALFABETS**

Es despatxa en Comptaduria

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Om, 8

BARCELONA

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsula: 5'50 pessetes

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5



CRÒNICA

Llàgrimes en honor d'Ignasi Iglésies



otser aquestes línies semblaran incoherents i arbitràries. Ho són. No hem de negar-ho. Porten el ritme descabdellat i nerviós del nostre estat d'ànim en les hores tenebroses en què, degut al traspàs de la vida a la mort d'Ignasi Iglésies, el fogar modest, net i claríssim del Mestre s'ha convertit en la llar apagada.

En morir Ignasi Iglésies, Catalunya perd un dels homes que més féu per donar al poble una moral colectiva: la moral de la humilitat. Era humil perquè era orgullós d'ésser-ne. No tothom té aquest orgull d'ésser humil. En aquesta terra, en què hi ha un jovent inquiet i arrivista, que no fa cas d'idees ni de doctrines per tal de semblar o ésser quelcom, Ignasi Iglésies representava la dignitat i l'elegància de la humilitat.

Si en morir Prat de la Riba, Catalunya perdé el "seny", i en morir Guimerà perdé el "poeta", en deixar-nos Iglésies, Catalunya perd amb ell l'amic del poble. Ho era per sinceritat, per respecte, per aristocràcia espiritual. Era amic del poble perquè en ell veia representades les virtuts i els afanys; els ideals i les realitzacions magnífiques; era amic del poble perquè era amic d'ell mateix.

Creieu que no sabem què podem dir més. Ens hem passat aquestes hores darreres a casa l'Ignasi Iglésies i hem vist mort, embolcallat amb tot allò que ell estimava més; hem oït, ans de morir, a través d'una paret, com respirava finament, com si damunt del pit hi portés el pes d'una tragèdia colectiva.

Ai!, amic, si haguessis oït l'ofec d'aquell home que tothom pintava tenebrós i negre, i era rialler i familiar, franc i simpàtic, però enfortit pel respecte de la seva pròpia personalitat...

Ai!, amic, si haguessis oït bategar prop teu el cor del

poble trucant a la casa del mestre per saber noves dolorosíssimes...

Ai!, amic, si l'haguessis vist mort, fet, amb frase felicitíssima del doctor Cervera, un Crist bizantí...

(I sí que ho era un Crist bizantí, amb aquell cap aureolat, un cap romàntic; els pòmuls sortits com de marfil; el bigoti laci i la barba gris, amb el front clar i blanc i ample, ple de totes les nobles intencions possibles...)

Ai!, amic, si haguessis pogut conviure amb nosaltres i els amics íntims les hores de dolor d'aquesta hora suprema en què fins es fa necessari creure en Déu, comprendries perquè la nostra ploma no pot donar aquella impressió periodística i cinematogràfica del fet més greu perquè ha passat aquest any Catalunya.

Ignasi Iglésies, Mestre Ignasi Iglésies, sou mort de carn. Però en vós la carn no era el millor. Vós no éreu un atleta professional, ni un home que fes del seu cos llüiment esportiu; en vós la carn era l'embolcallament de l'esperit. Ara que sou tot esperit, ara que en vós tot és alat i suau; ara que esteu en l'estat perfecte d'espiritualitat, no us oblideu de nostra terra.

Heu predicat la bondat, heu donat exemple de modèstia treballant en una obscura oficina municipal, quan devíeu, per la vostra obra, viure en palaus reials; heu donat exemple d'honradesa sortint de la Casa Gran amb el respecte de tots; heu donat exemple d'humilitat deixant el pas a la joventut i guardant obres inèdites que esperen l'empresari.

Ignasi Iglésies, pel que heu estat, pel que sou, pel que sereu i representareu, adéu-siau...

Us plorem, avui, per tot el que hi ha en nosaltres de bo.

Adéu-siau! No podem dir res més. Es de matinada i fa una mica de fred. Es un dia que neix, el d'avui, en el que tot ho veiem endolat.

Adéu-siau!

LA REDACCIÓ

AQUEST NUMERO

HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA



LA NOVA FESTA MAJOR

El passat dissabte, Barcelona celebrava la "Diada del Llibre". La "Diada del Llibre" és la Festa Major de l'Esperit. Aquesta Festa Major la celebrava el poble. El poble era l'animador, el que emplenava, el que assaltava les llibreries.

Un intellectual, un pobre diable disfressat de saví, un escriptoret de la "Lliga"; digué que aquell dia compraven llibres els analfabets. I no: era el poble qui els comprava. Però aquesta mena de savis tenen odi al poble i fingeixen menysprear-lo. Però és que, abans, el poble els ha menyspreat a ells.

Les obres que es vengueren més foren les d'autors d'orientació liberal: Rusiñol, Iglésies, Coromines, Capdevila, Rovira i Virgili.

Tothom anava amb llibres sota el braç. Tothom comprava més d'un llibre. Es pot assegurar que el que no portava un llibre, el que no comprava un llibre, era un ésser inferior. Si haguessin tingut vergonya s'haurien donat vergonya d'anar sense un llibre sota el braç.

La ciutat, gràcies al llibre, tenia un aire de festa. Els obrers, les modistes, les senyores, tothom arribà a casa amb un o més llibres.

Magnífic present!

Cal que la festa del Llibre, vehicle de bellesa i de cultura, tingui una eficàcia. Cal que els periòdics i diaris dediquin més extensió al llibre: No n'hi ha prou amb dedicar quatre o cinc pàgines als esports. Amb aquesta literatura d'esports és molt difícil que aconseguim una cultura.

I la cultura és, creiem, més convenient que els esports.

VIRAI



BONS CONSELLS

Es esperat amb una certa curiositat el debut del vell actor i nou director de la companyia de Novetats. Pocs són els que el recorden i molts els que es pregunten "Qui és? Com és?"

Hi ha qui creu que les anècdotes és el que dona més idea de com són i qui són els homes. En referirem, doncs, una del senyor Salvat, que acaben de reportar-nos, a fi d'aclarir una mica el misteri de la seva personalitat.

Hom parlava de teatre català, de literatura catalana. Algú dels presents opinà que, de vegades, el diàleg dels nostres autors és una mica artificial. El senyor Salvat interrompé amb suficiència:

—No passeu quimera. Jo aconseguiré dels autors catalans que no escriguin més això de "després" i de "menys". Que escriguin "después" i "menos", tal com diem amb la llengua parlada. Que no vacillin, si convé, a fer dir als seus personatges "bueno" i "luego" i altres locucions per l'estil...

Potser, però, no és certa aquesta sortida de suficiència del senyor Salvat. Cal no creure massa en les murmuracions d'entre bastidors. Si no n'és, nosaltres estem disposats a rectificar. Però, si n'és, caldrà suposar que per al senyor Salvat no han passat els anys; que ens trobem ara a Catalunya de la mateixa manera que quan ell se n'anà a Amèrica. ¿Es que somnia, encara, ressuscitar aquelles baralles, que avui ens semblen grotesques, sobre "el català que es parla"?

El senyor Salvat, quant al ram de l'idioma, el que ha de fer és precisament vigilar que, als actors, de "menos" i de "después" no se'ls n'hi escapin gaires. Fan un mal efecte!...

Ja se'n convencerà, el senyor Salvat, tan bon punt es desamericanitzi una mica.

LA "POSE" ABANS QUE TOT

Adrià Gual és un dels homes més elegants que tenim. Parli en privat o en públic, ell no es descomposa mai. Guarda sempre la serenitat, el ritme dels moviments. És llàstima que no sigui un pam més alt i que no gastí túnica. Tot podria arreglar-se, tanmateix, calçant-li uns coturns. Aleshores no caldria que un hom fos Farran i Mayoral per comprendre que Adrià Gual és un grec.

La seva "pose", però, sobreix de tots els límits fins avui previstos. No fa molt, a l'Ateneu Barcelonès, assegut davant d'una tauleta, llegia atentament. El cos dret; les mans, abacials, recolzades sobre el llibre; el cap una mica decantat... Però el llibre devia ésser una mica ensoptit. Les parpelles pesantes d'Adrià Gual es tancaren... No féu cap altre moviment. Però al cap d'una estona, uns roncs pausats, noblement rítmics, demostraren que l'illustre autor del teatre íntim no ha, ni per dormir, de perdre la posa.

Un grec, amic Farran i Mayoral, un grec.



La diada del llibre

(Algunes dades i observacions interessants)

La diada del llibre donà a la ciutat un aspecte de festa. Hom ha pogut anomenar-la amb raó, el Nadal del llibre, el dia dels Reis del llibre, la Festa Major del llibre... Tots els ditirambes que volgueu, es mereix la diada. La millor apologia, tanmateix, l'ha fet la gent que omplí les llibreries, que anava de les unes a les altres amb aire de festa i que recorria els carrers amb un paquet de llibres sota el braç.

Totes, totes les llibreries vengueren molt. En algunes, la mateixa gernació empenyent-se a la porta, arribà, en

certes hores del dia, a dificultar l'entrada. Les preferides del públic foren, però, indubtablement, la Llibreria Espanyola i la Catalònia. Els dependents no donaven l'abast a servir les demandes. A López Llausàs, de la Catalònia, li vàrem oir dir:

—El que imposa no és els llibres que es venen, sinó els que es deixen de vendre per no poder atendre el públic.

A la Llibreria Espanyola, les preferències del públic per als autors de casa, es mostrà aproximadament en aquest ordre: Pere Coromines, Rusiñol, Guimerà Iglésies, Lluís Capdevila, Domènec Guansé i Carles Soldevila.

Per als escriptors castellans, les preferències demostraren ésser les següents: Blasco Ibàñez, Galdós, Pereda, Palacio Valdés, Picón y Pérez d'Ayala...

En les altres llibreries les preferències del públic es mostraren d'una manera semblant. Tots els autors, especialment els nostres, es pot dir que participaren poc o molt de la festa.

Una de les llibreries que, tanmateix, amb tot i despatxar bastant, no vengué a proporció gaires llibres catalans, és la llibreria Francesa. No és estrany, l'esmentada llibreria no hi és especialitzada, no en té "stock" i les "novetats" que, de llibres catalans, hom acostuma a veure als

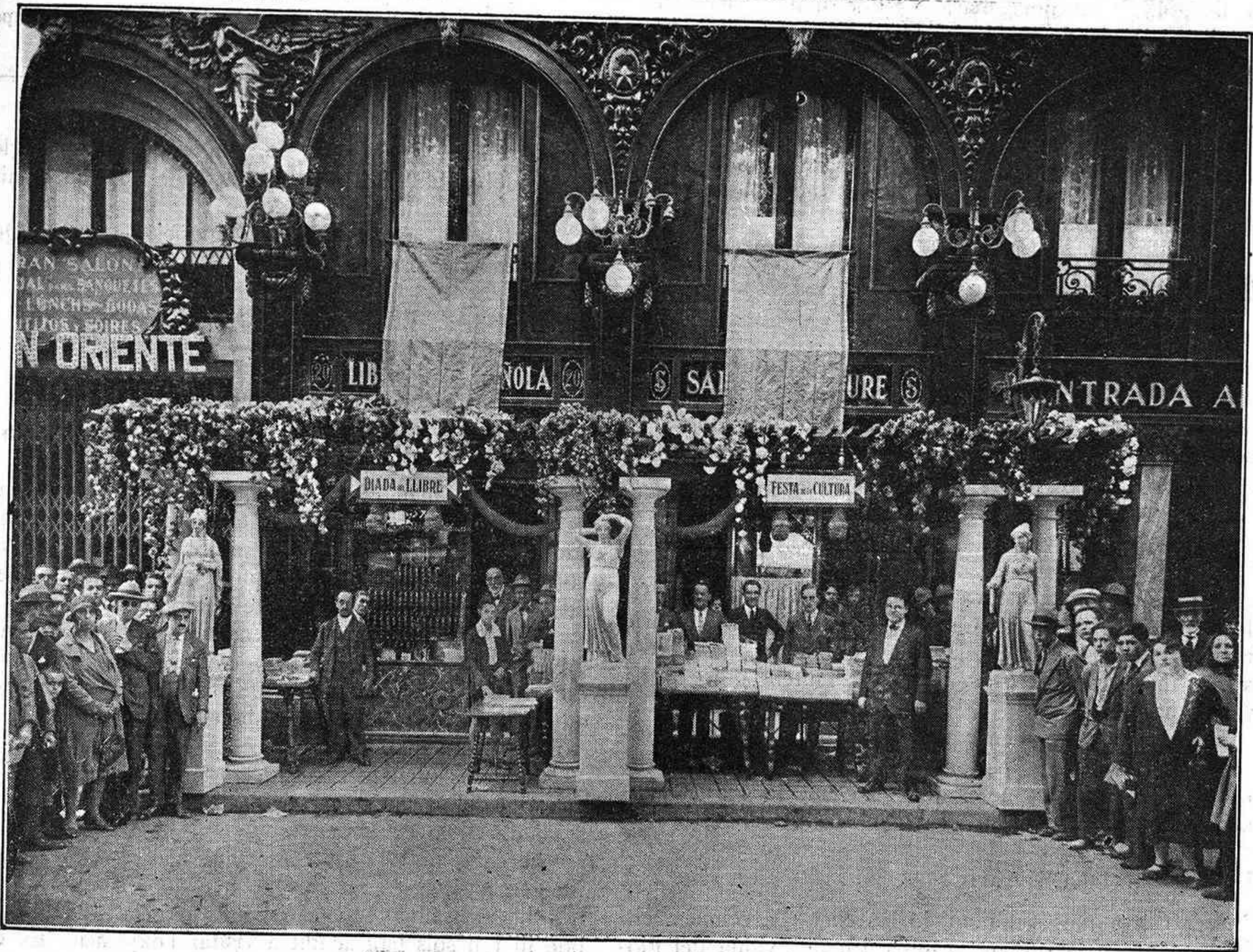
seus aparadors són endarrerides i no sempre interessants.

Una de les coses que més animació i més caràcter contribuï a donar a la festa, fou l'aspecte de les llibreries, gairebé totes més o menys ornades. I algunes, com la Llibreria Espanyola, amb veritable bon gust. ¿Cal recordar que l'ornamentació la dirigí l'Alarma?

Les llibreries, de les quals, la seva ornamentació merequé premis, foren per aquest orde: Llibreria Espanyola, d'Antoni López, Catalònia i Llibreria Bosch.

Tanmateix, una pregunta: ¿per què va declarar-se desert el premi de 1.000 pessetes? No és, evidentment, aquesta la manera d'encoratjar els llibreters a què ornin amb els establiments. Tingui's, en compte, que algunes llibreries, en l'ornamentació, ja gastaren aproximadament aquesta quantitat. ¿I no hi ha el perill de què, davant d'aquest procediment desencoratjador de deixar desert el premi, l'any vinent les llibreries es limitin a guarnir la porta amb una cadeneta de paper?

I ara bé: a què es destinaran aquestes pessetes? Si el premi ha estat declarat desert, ¿no podrien, almenys, destinar-les a comprar llibres per a les presons i per als asils? Naturalment que els llibres aleshores hom els hauria d'adquirir a les llibreries que han demostrat saber honorar millor la Diada del Llibre.



DE LA DIADA DEL LLIBRE

La façana de la nostra Llibreria, decorada per l'escenògraf Salvador Alarma, que obtingué el primer premi

(Fot. Merletti.)

Ha mort Ignasi Iglésies

Aquesta setmana L'ESQUELLA DE LA TORRATXA es vesteix de dol. Una profunda, una amarga tristesa plana damunt tots els que redactem i dibuixem aquest setmanari. La nostra riialla ha esdevingut sanglot. Ha mort Ignasi Iglésies, el poeta del poble.

DADES DE LA VIDA I L'OBRA DEL POETA

Ignasi Iglésies nasqué a Sant Andreu l'any 1871. Estudià el batxillerat a Lleida. Als vint-i-cinc anys, o poc abans, començà a escriure. I de llavors data aquesta bella cadena d'obres que honoren la dramàtica catalana: "L'escorçó", "Fructidor", "La resclosa", "Foc-follet".

Després Ignasi Iglésies entrà a formar part del grup de l'Avenç, on publicà les seves poesies "Ofrenes", obra de veritable poeta. Vingueren després "El cor del poble" i "La mare eterna". I "Els vells", el drama de la pietat i de la bondat! "Els vells", que s'estrenaren el 6 de febrer de 1903 i que fou traduït al francès i estrenat a París, al teatre de l'Oeuvre, el 8 de desembre de 1908.

I recordem després les altres obres: "Les garses", "Gira-sol", "Joventut", "En Joan dels Miracles", "Flors de cingle", "La barca nova", "L'home de palla", "L'alegria de sol", "La noia maca", "Foc nou", "Els emigrants", "L'encís de la glòria", "La nostra parla", "La fallera de l'amor", "Lladres", "La reina del cor", "La colla d'En Pep Mata", "Cendres d'amor", "Cor endins".

L'HOMENATGE

El febrer de l'any passat, per celebrar, amb l'èxit de "La llar apagada", la glòria de tota la seva obra, Barcelona li retia un homenatge.

El poble, que ahir l'aplaudia amb el rostre encès d'alegria, avui el plora.

EL POBLE

El poble emplenava, en corrua dolorosa i interminable, el Passeig de Sant Joan, on vivia el poeta. Si no hi acudiren—en aquesta hora suprema—tots els intellectuals, hi acudiren, en canvi, els obrers, els treballadors, els humils, els pobres.

Les signatures es comptaven a milers.

ELS AMICS

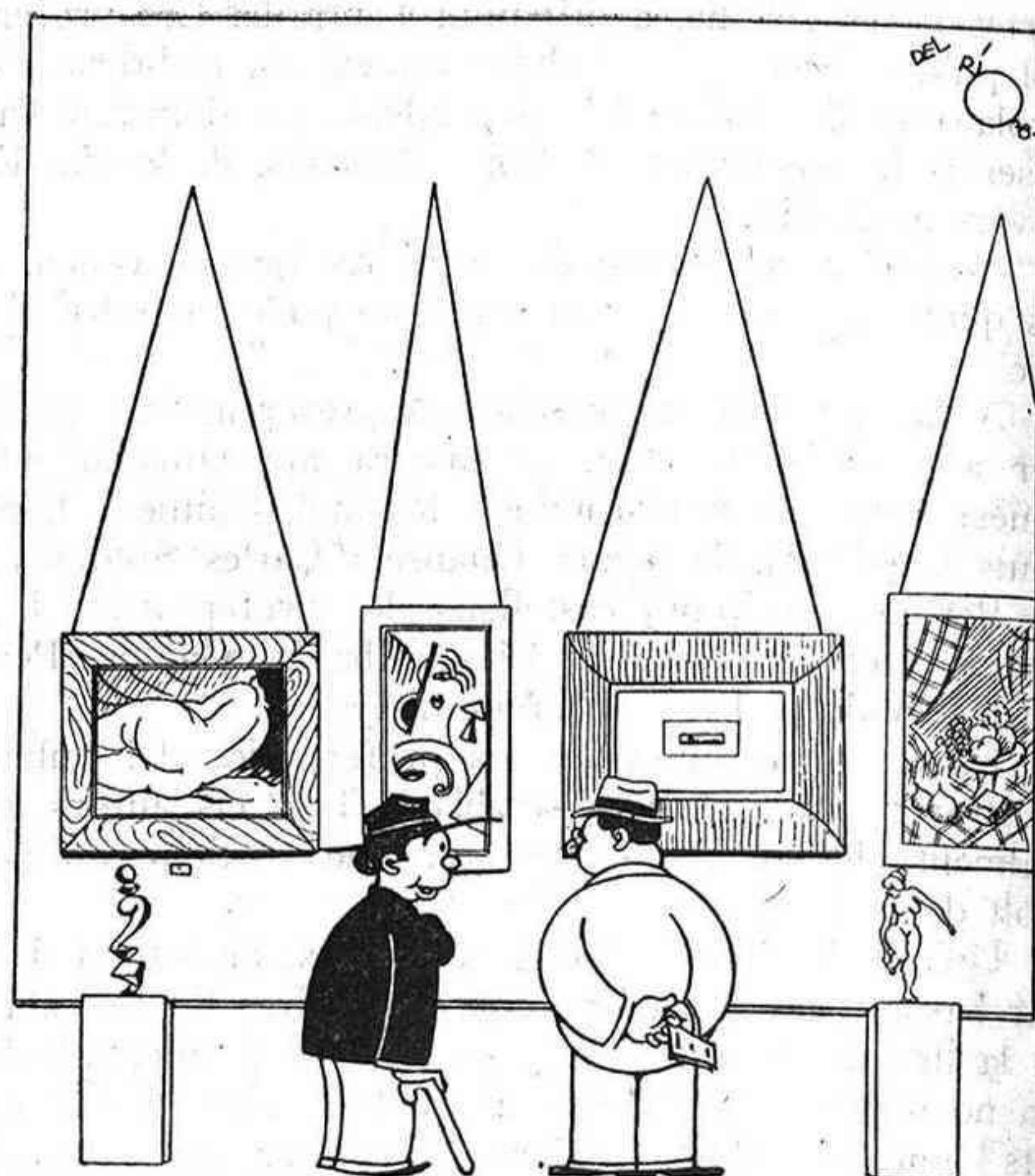
La casa del poeta estava plena d'amics i companys fidels al mestre. Ambrosi Carrión, Ramon Vilaró, Enric Lluelles, Pere Coromines, Lluís Capdevila, Francesc Madrid, mostraven en els seus rostres l'intens dolor de la seva ànima.

Es impossible anomenar tots els altres, escriptors, autors dramàtics, actors, pintors, que feren acte de presència. Escrivim aquestes notes amb una emoció com no havíem sentit mai. Que se'ns perdonin tots els obllits.

EL DOLOR DELS AMICS

Pere Coromines, en nom de l'Ateneu Barcelonès, envià una lletra a la senyora Emília Vinyes, vídua del gloriós dramaturg.

Des de fora enviaren telefonemes Joaquim Mir, Estadella, Pere Caballé, Martí Peyró, Aurea de Sarrà, Víctor Català, Santiago Rusiñol. Puig Puñades, vingué de Figueres per estar al costat de l'Iglésies en els seus darrers moments.



PINTURA MODERNA

—Però, això què significa?

—Si vol que li digui la veritat, fa tant temps que l'he pintat que ja no me'n recordo.

LA LLAR APAGADA

Passeig de Sant Joan, 60. Ací visqué Ignasi Iglésies, l'amic del poble, fins a tres quarts de vuit de la nit del dimarts, 9 d'octubre de 1920.

La llar és apagada. Ignasi Iglésies ha mort. Que la seva memòria visqui sempre en els nostres cors.



L'exposició Barradas a Sitges

Fa dies es tancà l'exposició de les obres del puríssim artista uruguaià, Rafael Barradas.

Josep Dalmau, home de nobles i generoses iniciatives, ha volgut oferir a Sitges l'art tan digne, tan deliciosament adolorit de Barradas d'aquest pintor admirable, esclau devotíssim de la seva vocació, que li fa dir aquesta meravellosa frase: "Yo hago mi arte de rodillas".

Sitges, però, ha respost plenament. L'exposició ha estat un èxit ben falaguer. La llar de vàries famílies sitgetanes estatjarà una mostra de l'art de Barradas. Altrament, s'adquirirà un altre quadre per subscripció popular, destinat al Museu Municipal.

Barradas, malalt, estic cert que agrairà profundament aquesta digna liberalitat dels sitgetans, que contribuiran a alleugerir-lo en el seu estat.

Però els que "Virai" anomenava els "senyors que estiuegen a Sitges", no sols no han adquirit (salvant algunes honrosíssimes excepcions) cap obra de Barradas, sinó que ni tan sols han acudit a visitar l'exposició. Es veritablement lamentable haver-ho de fer constar així.

A aquesta pseudo-aristocràcia, no els interessa Barradas, ni la seva situació, ni cap manifestació de l'esperit. El seu liberalisme consisteix en la materialitat d'alguna "cena a l'americana".

SALVADOR MARSAL

A la mort del gran dramaturg Ignasi Iglésies

El cor del poble plora inconsolable
perquè la Mort li ha pres
el seu cantaire afable
per sempre més.

Les cordes de la cítara trencades,
ja no tindran cap més so dolç,
i aquella veu de tempesta i ventades
restarà muda sota de la pols.

La mare eterna li ha obert els braços
engelosida de senti el seu cant ;
mentre els folls segadors de la Mort — mai lassos! —
obeïen l'etern "segueu arran!"

I s'ha esgramat l'espiga més alta
damunt del camp desolat.
La Mort ve de traïdor i besa la galta
i deixa el cor parat.

¿Què hi fa que al braç hom porti la bandera
i sigui el cap de brot?
La Mort no deixa res enrera ;
son pas feréstec s'ho emmena tot.

Esfondra totes les coses
sens demanar-nos-en consentiment,
i — avara — amaga el cos sota les lloses
per a besar-lo eternament.

Però, la Mort sols pot occi
amb sa besada forta
ço que és nascut per a restar aci.
La vida feta art no se l'emporta.

Ignasi Iglésies ha mort i no és mort.
Deixa la seva vida
de marbre i bronze i llum i or
en la seva obra fornida.

El cos del geni cau sens que s'emmeni
el fruit que ens ha donat
i la Mort alça el nom del geni
fins a l'eternitat.

El cor del poble plora inconsolable
perquè la Mort li ha pres
el seu cantaire afable
per sempre més.

I ens sentim amb la lira estremida
davant la garba del segador cruel.
Se'ns ha fos un estel dintre la vida,
prò en la immortalitat hi ha un nou estel.

SALVADOR PERARNAU



UN HOME DESGRACIAT

—Quin destí el meu! Haver de destapar les
ampolles perquè beguin els altres!

Una lletra de Santiago Rusiñol

Del nostre amic Santiago Rusiñol hem rebut la se-
güent lletra:

Estimat amic López!

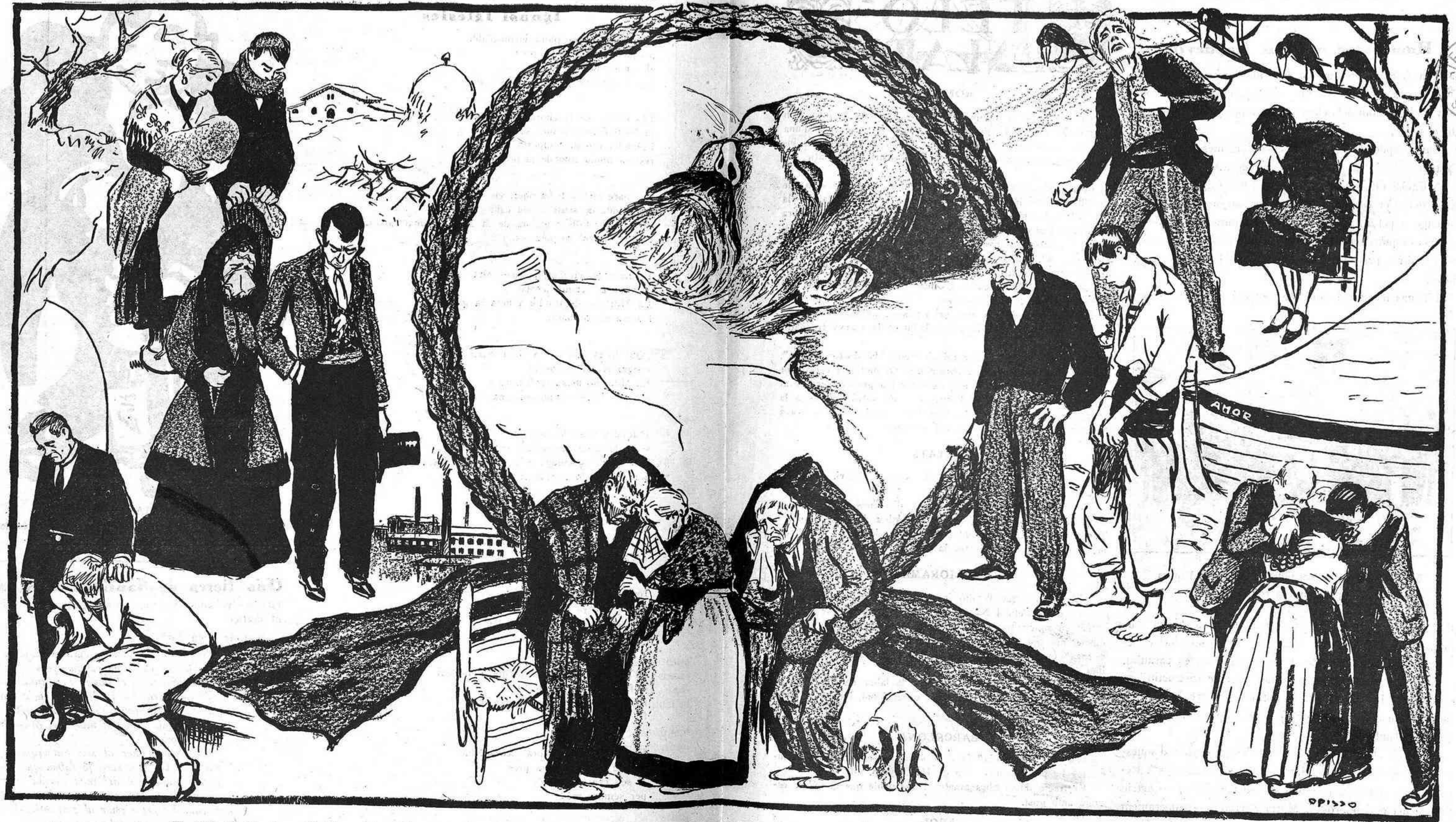
*Per les noves que llegeixo al periòdic d'ací
Girona, em fa entendre que potser, a hores
d'ara, sigui mort el nostre bon amic Iglésies.*

*Si, malauradament, fos així, us demano el
favor de què feu saber a la família i als
amics el que sento la mort del gran drama-
turg i amic.*

*Si pogués anar al seu enterrament, bai-
xaria de Girona, però ja sabeu que no vaig
poder anar ni al del meu germà (per l'en-
torpiment de les meves cames) i vaig haver
d'aconsolar-me d'anar al cementiri.*

Una abraçada del vostre amic,

Santiago Rusiñol



IGNASI IGLESIES I LA SEVA OBRA GLORIOSA

(Dibuix de Ricard Opisso)



Homenatge a Lluís Capdevila

S'ha celebrat en aquesta vila un homenatge a Lluís Capdevila. El tractar-se d'un company, ens priva d'acompanyar el seu nom dels elogis que sempre per a ell ha tingut el poble.

Lluís Capdevila és un dels escriptors més populars de Catalunya i és el poble qui l'ha consagrat.

A Caldas de Montbui fou rebut Lluís Capdevila per la Junta del "Centre Instructiu", que és qui organitzava l'homenatge, i per un nombrós grup d'admiradors, entre els que es comptaven els elements de més vàlua de la població i d'altres procedents de distintes poblacions de Catalunya.

L'homenatge consistí en una recepció als salons de l'en-



Lluís Capdevila acompanyat d'un grup d'amics que anaren a rebre'l

titat, un dinar—en el que s'assègueren a taula més de vuitanta amics, companys i admiradors—, el qual oferí el senyor Xalabarder amb unes belles i emocionades paraules.

A la nit, al magnífic teatre del "Centre Instructiu" es representà "Les flors de la guillotina" i s'estrenà una obra de teatre modern que el públic escoltà amb devoció i respecte i aplaudí amb entusiasme.

Tots els elogis mereix la labor dels intèrprets d'aquestes obres de l'autor de "Barcelona, cor de Catalunya". Recordem els noms de Josefa Roca, Remei Cosmo — actriu d'un demà esplendorós—, Maria Serracant—temperament dramàtic ric en matisos—, Manubens, Casadesús, Font, Torres, Masclans, Sala. Un decorat entonat de llums i moderníssim de factura, original del senyor Fàbregas, arrencà un aplaudiment espontani i merescut a la concurrència.

Aplaudiment que es repetí en parlar el nostre estimat company Lluís Capdevila per regraciar l'homenatge.



ROMEA

S'ha inaugurat la temporada teatral al teatre Romea amb l'estrena d'"Els fills", de Millàs Raurell. És una obra d'una creixent intensitat, sense paraules inútils, sense escenes inútils, sense personatges inútils. Tot és sobri, esquemàtic, intens.

En síntesi, és el drama de la paternitat, que, a mesura que els fills es fan homes, va restant isolada. Llei fatal de la vida. Els esdeveniments, vergonyosos, punyents, que en "obra de Millàs Raurell provoquen la separació del pare i els fills, donen una intensitat particular al drama. El fan una cosa inextinguible, cruel. I el moment de revolta del pare, contra el cel, que el sotmet a tan dolorosos experiments, és alguna cosa que té quelcom de shakespeariana. L'ombra del rei Lear diríeu que plana un moment sobre l'escena.

La interpretació, feta amb gran passió, sobretot per Maria Vila i Pius Daví, segueix admirablement la marxa trepidant del drama.

En la mateixa nit inaugural s'estrenà "El doctor Rafart", d'August Barbosa. És una obreta que no mereixia certament els honors de l'estrena, i menys en nits inaugurals. Pertany al gènere dels Màntua, dels Roure, etc. Es salvà gràcies a la interpretació dels senyors Nolla i Aròstegui i de les senyores Fremont, Buxadós i senyoreta Rodríguez.

NOVETATS

Josep Maria Folch i Torres ha estrenat "El viatge prodigiós d'En Pere Sense-Por".

Teatre per a infants. Diversitat d'escenes i de visions. Aquesta vegada, sols elogis mereix la labor de J. M. Folch i Torres. Cap retret li farem, perquè no seria just. I nosaltres, per damunt de tot, estimem la justícia.

POLIORAMA

"El hombre que vendió la vergüenza", dels senyors Rodríguez de la Peña i La Peña és l'última comèdia que s'ha estrenat en aquest teatre. Quan d'una comèdia hom no sap què dir-ne, diu que "té coses". "El hombre que vendió la vergüenza" és una comèdia que té coses. I coses ben aprofitables.

En la interpretació cal remarcar la labor de Carme Sánchez, que és una actriu de mèrit excepcional, i de l'excellent actor Soler-Mary.

BARCELONA

"La divina comèdia" és el títol que el senyor Sinibald Gutiérrez ha posat a una obra de H. Clayton.

Es tracta d'una obra amable i agradable que el públic escoltà amb gust.

APOL

En aquest teatre tot va enrenou. I es comprèn: han començat els assaigs d'"El aguillon", la nova sarsuela de Capdevila, Puche i Zamacois.

S'espera un èxit.



"Històries de la carn i de la sang", per A Esclassans.

Carn i sang pastades amb dolor, sota una crosta daurada de joia, és aquest llibre d'històries d'Agustí Esclassans.

Esclassans ha donat set voltes al món i ara duu el món a dintre blanc i negre, com l'escarabat del seu conte. Diríeu talment que quan aquest traçut formidable creu haver enterat el seu món en una bella història, el món se li ha escapat de la caixa i se'l torna sentir dins per dir-lo novament en un altra.

Aquestes vint històries de la carn i de la sang són vint àmfores plenes del vi de l'emoció amb una bullidera apassionada.

Aquella "Susanna i el bany" és una meravella de les nostres lletres. Estem ben segurs de què pocs escriptors a Catalunya són capaços de fer un conte tan bell, tan ric d'imatgeria i tan divinament cisellat de gràcia voluptuosa. Es una metamòrfosi contínua encarnant totes les formes i les múltiples manifestacions de la bellesa. Es cant, llum, música, colorit i escultura i resta a la fi gràcilment tallada l'estàtua vivent, de carn i ossos, amb l'embranchida passional de la sang per les venes. "Susanna i el bany" per si sola val tot un llibre i tot el llibre val tants llibres com històries conté.

"Tendresa" és d'una realitat que fa pessigolles al moll dels ossos.

"Històries de la carn i de la sang" són esbossos de vides traçats genialment. Són el Miquel, el Mateu i la Ramona de

tots els dies amb les passions, dèries i sentiments llurs, figures de carn i os sagnants de dolor i tebiosament il·luminats de joia, copsades per l'ull fi d'Esclassans i esculturades pel seu estre traçut i fornit. Tenen fortitud de pedra cantelluda sota la finor lluminosa de l'estil personalíssim de l'autor.

En llegir aquest llibre hi trobeu el retrat de les persones i les coses que ens envolten quotidianament i ens fa l'efecte que els seus protagonistes ens acaben de dir "Adéu"! en tornar la cantonada.

ALPHA



FUTBOL

Amb el campionat de la guitza han començat les emocions entre aquests feliços mortals que, per tal de veure un partit de pilota, es mengen l'escudella bullint i deixen la meitat del "biftec", doncs, si s'ho prenguessin normalment, se'ls hi escaparia l'autobús i no podrien, per tant, aplaudir l'equip quan sortís al camp.

I el pitjor del cas és que, moltes vegades, l'escàs i precipitat dinar del diumenge, se'ls hi enfarrega a la caixeta del pa, doncs els disgustos que els hi dona el refli, els acusen tots al païdor.

Al capvespre, en arribar a casa, han d'enviar la dona a cercar una purga perquè els faciliti la sortida del que ha quedat atapeït per les emocions, la qual cosa porta, com a conseqüència, la pèrdua de la sessió de cinema que el pare havia promès a la dona i a la quitxalla, en cas de guanyar.



ELS CAÇADORS

—L'any passat vaig matar deu llebres, sis guineus, quatre porcs senglars...

—“Los muertos que vos matais...”

(Els diners del cinema han de servir per a Farmàcia...

Jo us confesso que, si sóc soci de l' "Europa", diumenge ni sopo, ni vaig al cinema i el propvinent estiu haig d'anar a un barneairi a treure'm les llambordes que se m'haurien posat al fetge.

Un gol de Cross, com una casa de Nova York, va ésser anul·lat per Cruella, que sofrí un excés de vista quelcom perjudicial per als nois de Gràcia.

A casa l'Europa hi ha consternació, llàgrimes, grinyols i rodaments de cap.

El més pràctic és que facim com a casa el "Barça" sempre que van mal dades: garrotada a la Junta, que, en els Clubs de futbol acostuma a ésser sempre el sac dels cops.

A Cruella li posaran una estàtua al jardí de la Manígia, perquè les futures generacions d'àrbitres l'admirin.

* * *

Els partits de diumenge, donaren els següents resultats: Espanyol-Europa, 0 a 0.

Sabadell-Barça, 0 a 5.

Sans-Tarrasa, 4 a 1.

Conseqüència d'aquests resultats, el Barça, l'Espanyol, l'Europa i el Sans estan empatats de punts.

Res: "emoción, oreja y vuelta al ruedo". El "desideratum" de la "grimegia"!

CICLISME

Al Cubell de Reus, s'hi corregueren unes 4 hores que resultaren d'allò més divertides.

Vingueren un grapat de francesos a fer "pençar" els de casa; però, com que la pista de Reus no és de "serie", sinó

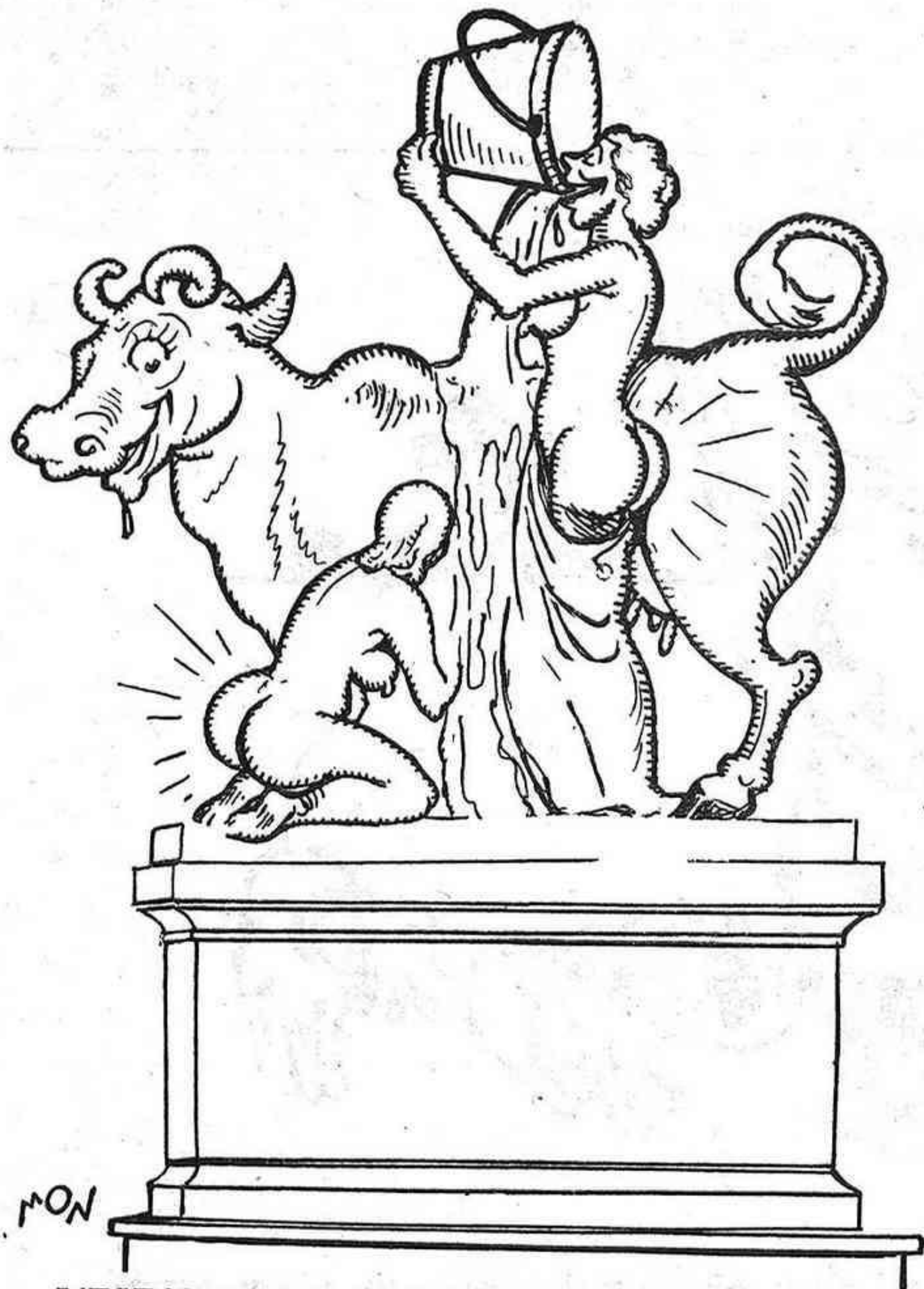


EL RIZO

LES VICTIMES

—¿A vostè no li ha succeït mai cap desgràcia en una catàstrofe ferroviària?

—Sí, senyor; vaig conèixer la que avui és la meva dona fent un viatge a Caldes.



MON

L'ESTATUARIA APLICADA

Magnífic exemplar demostratiu de com la nata desenrotlla els cossos.

que és especialitat de la casa, i té un viratge que llança els corredors a pasturar a la "pelouse", resultà d'allò més complicada per als nostres veïns, que, a cada moment, donaven cops de nas amb els rocs de fora el ciment.

Guanyà Sans, el popular "xato" de Reus, amb qui feu equip el gran Josep Cebrià Ferrer.

JEPET



Ja tenim altra vegada restablerta l'hora solar, més coneguda amb el nom d'hora d'hivern d'ençà que la humanitat ho capgira tot, fins la marxa del temps.

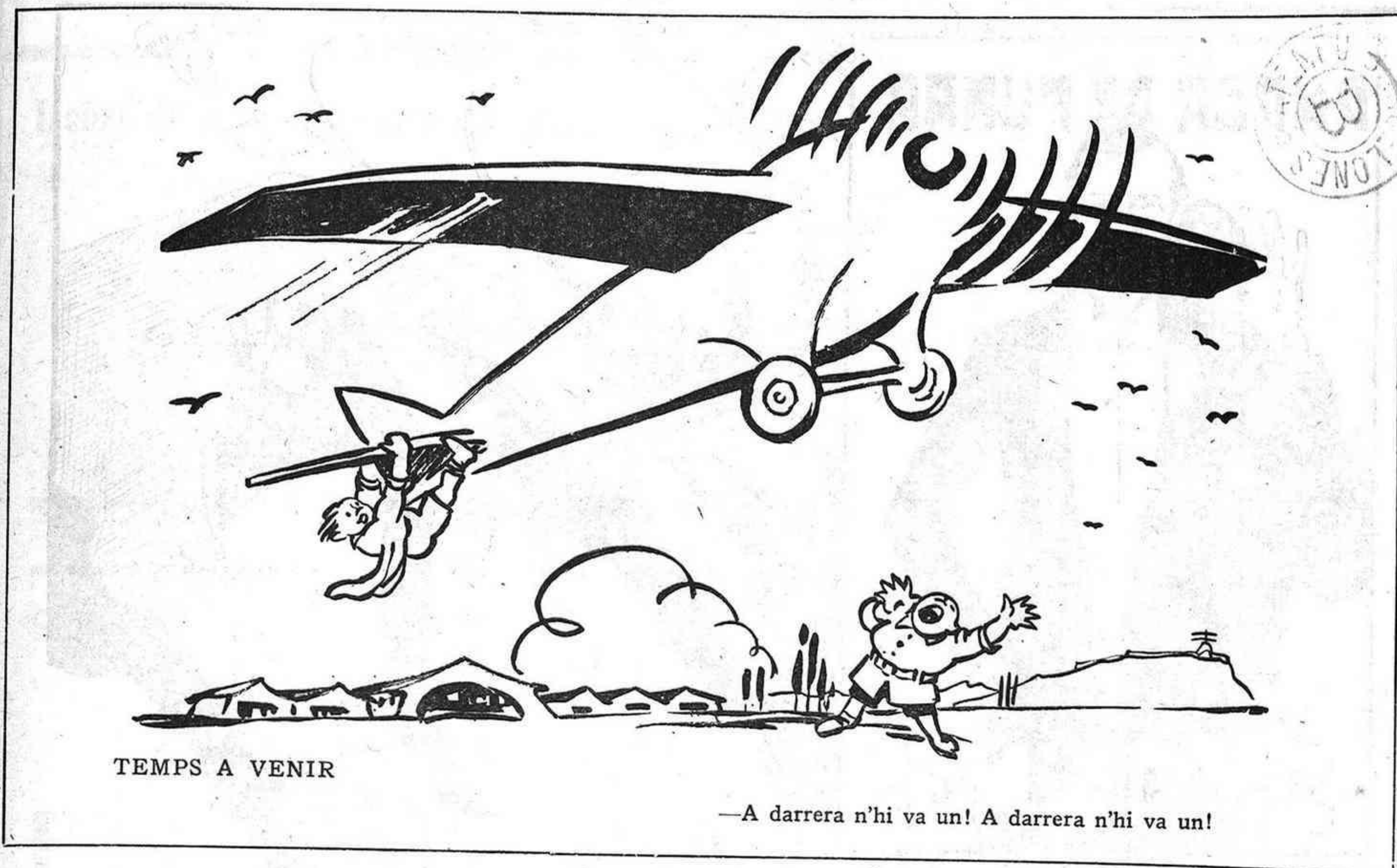
El canvi d'horari, que a l'estiu serveix per estalviar llum, ens ha portat un fenomen digne d'ésser remarcat i és l'hora de 120 minuts que es va registrar en el trànsit del dissabte al diumenge, quan van fer-se recular les minuteretes de tots els rellotges.

Si es veritat allò de que "el temps és or" no es pot negar que aquell dia tots els espanyols ens vàrem guanyar la vida de debò.

✱

La secció estrangera de la premsa diària ens assabenta de què ha estat resolt el conflicte obrer de Bengala que presentava aspectes força inquietants.

Hi havia hagut topades molt serioses entre els obrers i la força pública, per més que aquesta sortosament no s'havia vist obligada a fer foc contra els vaguistes. Encara que ben mirat això potser no hauria tingut les conseqüències naturals



TEMPS A VENIR

—A darrera n'hi va un! A darrera n'hi va un!

del fet que sol tenir en altres països, car no es pot negar que s'hauria tractat d'un foc... de Bengala

Una entitat barcelonina que porta per nom el de "Agrupación de los Buenos Amigos" es prepara per celebrar amb tota solemnitat el seu X aniversari.

Suposem que de l'esmentada Agrupació no en deuen formar part còmics, periodistes ni literats.

A la Casa de la Moneda es prepara la encunyació de noves pessetes.

Que no triguin gaire perquè ens fan molta falta.

Un telegrama dels Estats Units ens fa saber que Lindberg, el famós aviador anomenat "el boig de l'aire" s'ha declarat acèrrim partidari de la Llei Eixuta. Això vol dir que és aiguader.

Creiem que en un aviador transatlàntic això és un contrasentit; car per a ell, el perill més gros no era el vi, sino l'aigua.

Un actor alemany es proposa batre el record de la xerrameca parlant 132 hores seguides.

Deu estar empeltat de lloro.

Ja tenim a sobre la Tardor, per més que el termòmetre s'augmenti marcant una temperatura pròpia del juliol.

Ara que, "digan lo que quieran los termómetros", com deia aquell, sembla que això de la Tardor és un fet, car els símptomes són fatals. Cauen les fulles dels arbres, han tornat a emplenar-se d'estudiants — és un dir — les cases de dispeses i les altres cases que no són precisament de dispeses; i, per si mancava quelcom, han començat a publicar-se llibres de versos.

Arreu d'Espanya s'han obert subscripcions a profit de les

víctimes registrades a l'incendi del teatre Novetats de Madrid i amb motiu de l'explosió del fort de Cabrerizas, de Melilla.

Les llistes de noms publicades a la Premsa, dels qui han contribuït a les esmentades subscripcions, estan formades en la seva quasi totalitat per gent modesta, principalment de la classe treballadora, i, és clar, malgrat el nombre crescutíssim de persones que han aportat el seu òbol humanitari, la quantitat recollida és poc considerable.

Aquest fenomen de manca de solidaritat social per part de la gent acabada, l'ha fet resaltar un periòdic tant poc sospitós de demagògia com és "La Nación", de Madrid.

¿Quan es convenceran de què l'única gent que té cor i sensibilitat és la gent del poble?

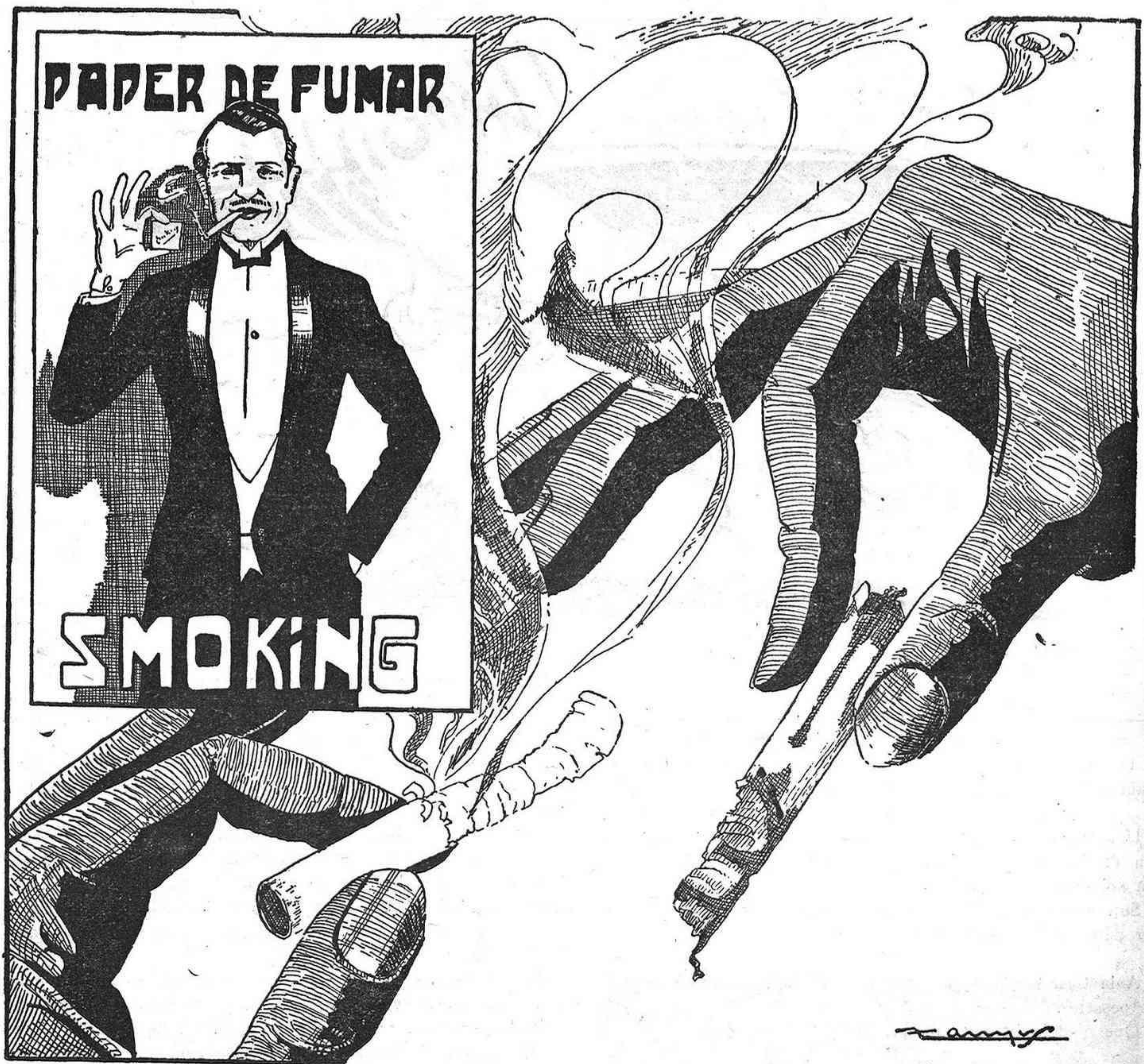
A Xicago ha sorgit una competència veritablement ferotge entre dues empreses de taxis, i, és tanta la ràbia que es tenen els d'una i altra banda, que han arribat a barallar-se emprant bombes de dinamita.

Es veu que els taxistes tenen instints destructors a tot arreu, amb la sola diferència de què els de Xicago es matien ells amb ells i els de Barcelona no van més que contra el transeünt.

La Societat Protectora d'Animals i Plantes de Catalunya ha tingut la iniciativa de fundar un fogar per a gats, gossos i ocells "per raons d'humanitat" segons diuen.

No ho censurem; sols fem observar que aquestes raons d'humanitat estarien més al seu lloc procurant un aixopluc i un tros de pa a les incomptables persones que vaguen pels carrers de la ciutat sense trobar qui tingui pietat de la seva misèria.

I quan no quedi un sol home desemparat, haurà arribat el moment de proporcionar un "Palace" als gats i gossos.



Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON 18692

L'obra de més èxit publicada durant aquest any

Barcelona, cor de Catalunya

PER LLUIS CAPDEVILA

PREU: 4 pessetes

OBRA NOVA DE

SANTIAGO RUSIÑOL

Els analfabets

PREU: 2 pessetes

A. Rovira i Virgili

Teatre de la natura

PREU: 5 PESSETES

D'ací pocs dies sortirà el 1.^{er} volum de la

Col·lecció d'obres selectes

ESCENES DE LA VIDA BOHEMIA

Per E. MURGER

Traducció d'ENRICO LLUELLES — Pròleg de SANTIAGO RUSIÑOL

NOVETAT

Què cal llegir?

Per C. SOLDEVILA

PESSETES. 3

M. DOSTOIEWSKI

La dispesera

PREU: Pessetes, 1'50

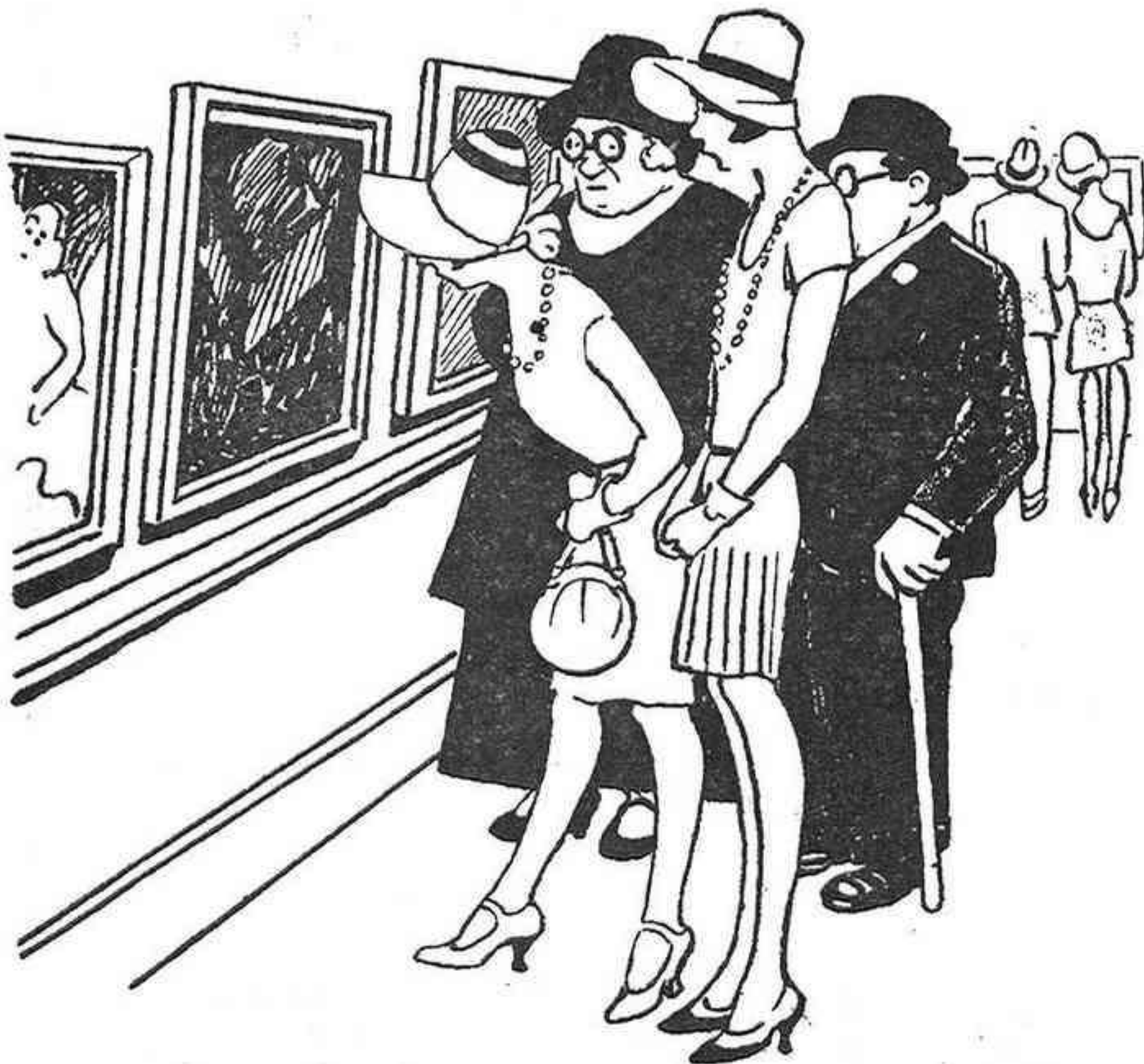
NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaixes.



LA PINTURA D'ARA



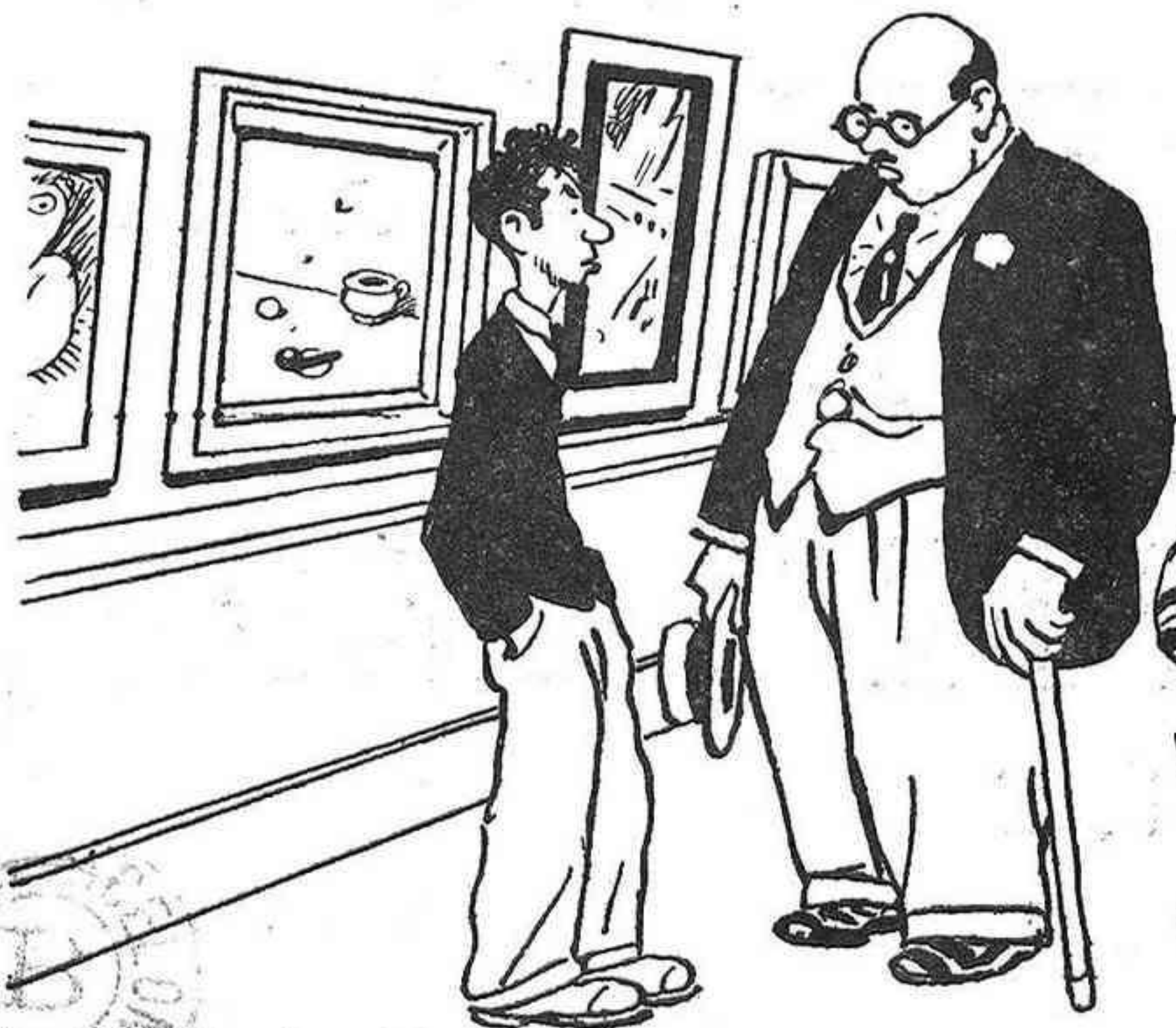
—Quanta gent hi ha davant d'aquell quadro! Quin èxit!
 —Ca!, no ho cregui; és que a una senyora, mirant el quadro, li ha agafat un "treball".



—Diuen que hi ha posat tota l'ànima.
 —Per això és tan negre!



—Crègui'm, jove, s'ha d'ésser cubista, la línia corba no existeix!
 —Senyora, ningú no ho diria!



—Només m'ofereix 50 pessetes? Ca, home!
 Encara no estic mort de gana.
 —Està bé; ja m'esperaré!



—No et desesperis. Potser donant-li dutxes d'aigua freda?